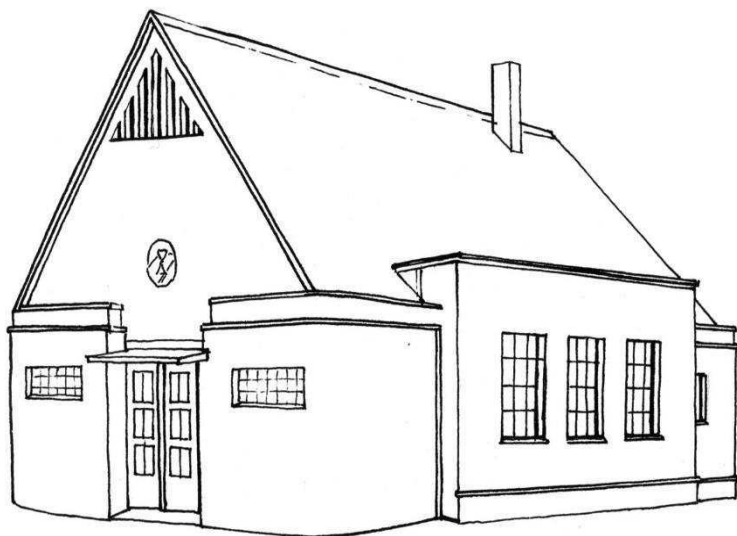

9/2013

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK
SETKÁVÁNÍ

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Kateřina Rybáriková
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Marta Vařílková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2013 (XV). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

K 28. říjnu

Máme tu státní svátek, kdy si připomínáme vznik Československa. Ten stát už neexistuje. T. G. Masaryk kdysi řekl prorocky - a prezident Havel jeho výrok několikrát připomínal - že „státy se udržují pouze těmi ideály, na jejichž základech vznikly“. Není tedy divu, že tento stát zanikl, protože ideály demokracie a humanity tu byly čtyřicet let systematicky likvidovány. Otázka je, zda jsme po letech - už jen jako společnost česká - v této věci vůbec o něco pokročili. Ačkoli 28. říjen slavíme dál jako vznik svého státu, obávám se, že ideály masarykovské demokracie tady pěstuje pouze pár jednotlivců, ale pro společnost, včetně jejího vzorku v politických stranách, jako by byly španělskou vesnicí.

Myslíte si, že politika je ryzí a úctyhodná služba lidem, anebo je to spíš špinavý boj o moc? Je u nás podstatou demokracie diskuse, anebo spíš mediální bitvy propagandistů? Platí v české společnosti, že s poctivostí nejdál dojdeš, anebo je to směšné heslo trapných moralistů? Nebojíme se a nekrademe, anebo jsme zbabělci a krademe? Je naše demokracie politickou formou lidskosti, anebo spíš nástrojem moci, přezíravosti a pohrdání? Ctíme právo, i když je pro nás nevýhodné, anebo zákony klidně porušíme, když se nám to zdá výhodné a trest v nedohlednu? Žijeme a pracujeme pro posílení lidskosti, je nám nade vše úcta k pravdě, jsme solidární s bližními, anebo jsou nám cílem vlastní libůstky a všechno ostatní nám může vlézt na záda?

Je to drtivé. Jestliže Masaryk měl pravdu, a on ji jistě měl, česká společnost si vlastní stát příliš nezaslouží.

Evangelický křesťan nemůže ten zápas vzdát. Masaryk v závěru své knihy Světová revoluce říká jasně: „Ježíš, ne Caesar, Ježíš - toť smysl našich dějin i demokracie.“ Nakonec přece nejde jen o státy, ty vznikají a zanikají. V dějinách jde o lidskost, humanitu, a té se učíme u Ježíše Krista. To nám nemůže žádná církev nadiktovat, ani žádná strana zajistit, to je práce a životní náplň pro každého z nás. Snad ještě není pozdě.

Štěpán Hájek

BYLO

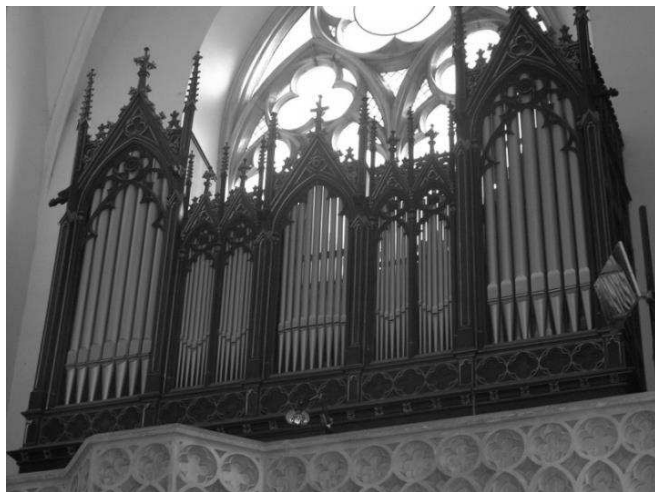
Slavnost varhan

Varhany v Červeném kostele postavila firma Gebrüder Rieger z Krnova v roce 1887 pod opusovým číslem 185 k dvacátému výročí posvěcení tohoto chrámu, který se tehdy jmenoval Christuskirche.

Je to nástroj s dvěma manuály a pedálem. Má 20 rejstříků, v prvním manuálu 9, na druhém 6 a v pedálu 5. Dohromady má nástroj 1.392 dřevěných a kovových znějících píšťal. Varhanní skříň je postavena v pseudogotickém stylu a má vpředu 51 viditelných píšťal, pravá strana zní v principálu prvního

manuálu, levá strana je neznělá, takže dohromady má nástroj více než 1400 píšťal.

Nástroj je pro svou kvalitu vysoce ceněn odborníky a varhaníky a po mnohá desetiletí až do současnosti slouží svému účelu. Poslední větší opravu provedla před 20 lety firma Poukar-Eliáš.

Při nynější opravě byla nejprve provedena demontáž celého píšťalového fondu a vyčištění celého nástroje. Byla zhotovena nová tónová traktura a pořízeny nové abstrakty - cedrová táhla od kláves obou manuálů. Byla renovována pedálová klávesnice, opraven vzduchový ventilátor, provedeno intonační vyrovnání jednotlivých rejstříků a celkové

naladění nástroje. Opravu provedl varhanář pan Jaromír Votava z Brna, kterému děkujeme za pečlivost, se kterou se našemu nástroji věnoval. Odborný dohled měl Petr Kolař, profesor varhanní hry na brněnské konzervatoři a ředitel kůru Katedrály sv. Petra a Pavla v Brně.

Náklady na opravu, které činily 565 tisíc Kč, byly uhrazeny především z darů členů a přátel našeho sboru. V roce 2012 se vybralo 99 184 Kč a v letošním roce zatím 96 863 Kč, dohromady 196 047 Kč. Všem jednotlivým dárcům bych chtěl jménem staršovstva poděkovat a věřím, že zvuk nově naladěných varhan je ujistil o tom, že jejich dar posloužil dobré a vznešené věci: Boží chvále a lidské radosti.

Na opravu přispěl také Magistrát města Brna částkou 70 000 Kč. Tyto prostředky činí v součtu asi polovinu nákladů, druhá polovina byla uhrazena ze sborových rezerv, ale věříme, že ještě získáme nějaké dary; podali jsme také dosud nevyřízenou žádost o příspěvek na Jihomoravský kraj.

Poděkování patří také hudebníkům, kteří nás doprovodili při slavnostních bohoslužbách, které se konaly 29. září. Jsou jimi již zmíněný varhaník Petr Kolař a trumpetista Vlastimil Bialas, člen orchestru Janáčkovy opery Národního divadla v Brně.

Na slavnost byli pozváni hejtman Jihomoravského kraje, primátor města Brna a vedoucí odboru kultury Magistrátu města Brna. Všichni poslali poděkování a omluvu vzhledem ke svým pracovním povinnostem.

Jiří Gruber

Basilejští v Brně

Ve dnech 11. - 13. října jsme uvítali 11člennou skupinu z družebního sboru Francouzské reformované církve v Basileji. Hosté přijeli v pátek dopoledne vlakem z Vídně. Po procházce centrem města a obědě jsme se přesunuli na Staré Brno, kde jsme navštívili Augustiniánský klášter. Nejdříve jsme prošli expozici v Mendlově muzeu. Formulováním základních zákonů genetiky Mendel značně předběhl svoji dobu, jeho objevy vědci ocenili až desítky let po jeho smrti. Následovala prohlídka areálu. Eliška Rejčka zde založila v roce 1323 klášter cisterciáček, v roce 1782 sem byl přesídlen řád augustiniánů i s opatstvím, jedním z opatů byl i Jan Rehoř Mendel. Zaujal nás vstupní refektář upravený v secesním slohu, dormitář s obrovským obrazem Jeruzaléma, další sály, původní klaviatura varhan v basilice, na které hrával Leoš Janáček, a hlavně nádherná gotická Basilika Nanebevzetí Panny Marie, kterou papež Jan Pavel II. povýšil na „Basiliku minor“.

V sobotu ráno jsme vyjeli autobusem do Mikulčic. Zde stávalo v 6. - 10. století slovanské hradiště. Na vyvýšeném říčním ostrově (od té doby náplavy řeky Moravy dříve členitý terén zarovnal na rovinu) stávalo palisádami ohrazené hradiště s basilikou a knížecím palácem. Tuto akropoli obklopovala další sídla, ze kterých se zachovaly jenom základy kamenných kostelů. Prošli jsme se lužním lesem k odkrytým základům jednotlivých kostelů různého typu i velikosti, ostatní hlíněné domky a stavby se nezachovaly. Na místě hlavní basiliky je postaven pavilon, ve kterém jsou vidět odkryté základy, hroby, zajímavé nálezy z vykopávek a modely všech 12 kostelů. V audiovizuálním pásmu a od průvodkyně jsme se toho dozvěděli více o době příchodu Cyrila a Metoděje, o hradišti i o jednotlivých stavbách.

Odpoledne po obědě v restauraci Onyx v Lednici jsme se prošli zámeckým parkem. V podzimním slunci zářil pěkně opravený zámek a hlavně barevné listí

stromů zámeckého parku s rybníky i stěhovavým ptactvem. Naše prohlídková trasa vedla reprezentačními sály v přízemí zámku. Viděli jsme také dámskou ložnici s na svou dobu velmi moderní koupelnou. Prohlídka končila krátkým kytarovým recitálem v modrém tanečním sále. Naši hosté byli okouzleni, takové věci prý u nich nejsou k vidění.

V neděli jsme se sešli v Červeném kostele. Bohoslužby vedla farářka Olga Tydlitátová s basilejským hostem. Farář Michel Cornuz kázal o vztahu hostitel a host a vzájemném přínosu návštěvy. Po obědě se vyčáslilo, a tak místo do muzea jsme šli do Betlémského kostela a vystoupali na Špilberk na vyhlídky na město. S hosty jsme se rozloučili na nádraží u vídeňského rychlíku.

Naším hostům se připravený program velmi líbil, i my jsme byli rádi, že jsme se dostali do míst, kam bychom asi sami nešli. Také rozhovory s našimi hosty během programu i o večerech v rodinách byly přínosné. Za přípravu zdařilé akce patří dík zejména kurátoru Václavu Matoulkovi a farářce Olze a sestrám ze skupiny křesťanské služby.

Jan Franců

Výročí vydání tolerančního patentu

13. říjen je dnem výročí vydání tolerančního patentu, události, která umožnila, aby se evangelická církev v českých zemích mohla po dobách zákazů znovu ustavit. Protože letos připadlo výročí na neděli, při službách Božích v Blahoslavově domě jsme událost zvlášť vzpomněli. Kázání pro tyto bohoslužby připravil nejstarší z našich kazatelů, bratr farář Josef Veselý, nemohl být však sám přítomen, a proto bylo jeho kázání čteno. Na bohoslužbách se ale modlitbou, čtením nebo požehnáním podílelo několik dalších kazatelů, kteří jsou členy sboru nebo ho pravidelně navštěvují a jsou takzvaně „mimo aktivní službu“.

Martin Horák

Milí hříšníci

„Víte, ono se tomu starému faráři občas zasteskne po kazatelně ...“, svěřil se bratr farář Veselý mé sestře, kterou potkal při procházce podél Vltavy. Úděl dvojčete s sebou nese, že bezděky a bez práce dostáváte přátele a známé své sestry. Pan farář Veselý trávil slunnou neděli v Českých Budějovicích, zatímco z kazatelny v Blahoslavově domě znělo jeho kázání s úderným začátkem: „Milí hříšníci!“. „To by si netroufl nikdo“, komentuje toto oslovení Věra Osvaldová.

„Jo, to už se člověk fakt nebojí, že přijde o místo“, směje se má sestra, překvapená, že bratru faráři Veselému je už 99 let.

Pan farář Jan Pokorný, který s oblibou říkává, že Pepíčkovi coby mladší musí chodit pro pivo – má totiž letos „teprve“ 95 let, služby Boží zakončuje Áronským požehnáním (IV M 6,24-26). V tu chvíli zavládne ticho „jak v kostele“ a na posluchačích je patrné pohnutí. Na co člověk myslí? Že je to krásné, že i když tělesné síly se vytrácejí, víra neslabne...

Do Blahoslavova domu chodí občas, jak jsme nedávno spočítali, až 13 farářů. Obohacují nás rozhovorem na dvoře či v Losově sále, pomáhají nám, cítíme jejich zájem a podporu. Je pro nás svátkem, když se pak účastní služeb Božích aktivně, pokud to jejich zdravotní stav dovolí.

13. říjen, den vydání tolerančního patentu Josefa II. v roce 1781, připadl letos po čase na neděli. 24 let svobody nás svádí k pocitu, že se jedná o jev samozřejmý, který vždy byl a bude, až je to skoro nuda. Z tohoto omylu nás vyvádí poznání minulosti. Historie nám otevírá vhled do věcí příštích. Posilujeme svou víru a naději nasloucháním hovoru těch nejstarších. Jsme pro ně hříšníci, ale milí.

Marta Procházková

Ekumenická bohoslužba v Červeném kostele

Příprava této bohoslužby trvala zhruba půl roku. Podílelo se na ní osm duchovních z osmi církví působících ve středu Brna. Jako téma jsme zvolili dvě letošní výročí: 1150 let od příchodu Cyrila a Metoděje a 400 let od vydání poslední verze biblického překladu v Kralicích. Právě překlad biblického textu do národního jazyka obě výročí spojoval.

Pozvání ke kázání přijal na doporučení docent katedry Nového zákona Petr Mareček z olomoucké teologické fakulty, který současně působí jako vikář ve Slavkově u Brna. Jako text kázání zvolil závěrečnou část Matoušova evangelia (Mt 28,16-20, která nemá paralelu v žádném synoptickém evangeliu. Náš host podal její přesvědčivý výklad a zvěstný záměr.

V liturgii jsme použili Bratrskou agendu z roku 1612, jejíž texty shromáždil a přepsal v rámci své někdejší magisterské práce bratr Martin Grombiřík. Kromě kralických biblických čtení tak zazněly po čtyřech stoletích při bohoslužbě i modlitby, jimiž se Jednota připravovala na vysluhování večeře Páně. Cyrilometodějské výročí bylo připomenuto četbou Proglasu, předmluvy k biblickému překladu do staroslověnštiny, jehož autorem je pravděpodobně sám Konstantin Filosof.

Ke slavnostnímu rázu bohoslužeb přispělo vystavení originálu čtvrtého dílu výtisku Kralické šestidítky, který je majetkem sboru Brno I, a tzv. Bratrského kalichu ze Sležan, který byl na tuto bohoslužbu zapůjčen ze sbírek Moravské galerie.

Tento kalich, který patrně sloužil jako cestovní nebo při vysluhování nemocným, byl ukryt po Bílé hoře ve zdech bratrského domu ve Slezanech u Kroměříže a byl nalezen při přestavbě hospodářských stavení v roce 1840. Kalich zhotovil zlatník Jindřich Bisnovský, který pracoval ve službách Ladislava Veleny ze Žerotína v Moravské Třebové. Kalich je ze stříbra, pozlacený, váží 117 gramů a je vysoký 10,5 cm. Na spodku nohy je vyryt obtížně čitelný nápis: Bázeň Páně je počátek moudrosti. Po celou dobu bohoslužeb ho střežila bezpečnostní služba.

Vzhledem k tomu, že bohoslužby se účastnili členové sboru adventistů, bylo v označené části kruhu při večeři Páně použito nealkoholické víno.

Chrám byl naplněn do posledního místečka a část účastníků stála. Zazpíval nám pěvecký sbor CB. Bohoslužba trvala dvě hodiny a po jejím skončení bylo možné si vzácný kalich a výtisk Kralické bible prohlédnout zblízka. Sbírka na výstavbu chráněného bydlení Diakonie v Brumovicích vynesla 11 tisíc Kč.

Jiří Gruber

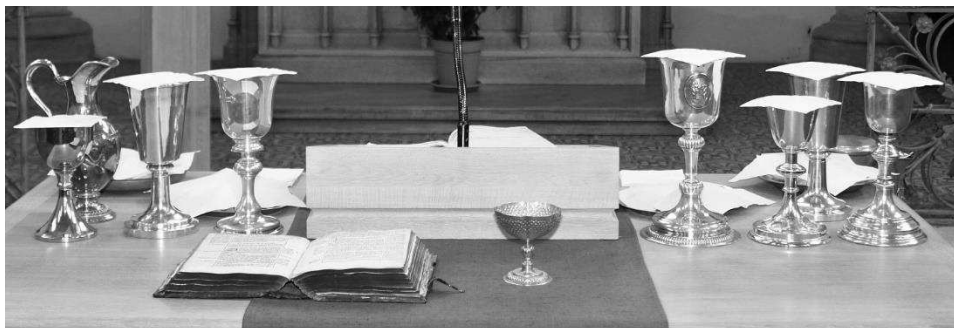
Bratrská liturgie z roku 1612 (ukázky)

Budiž důvěra vaše o tomto chlebu a kalichu Páně, že chléb jest tělem Pána Ježíše, na smrt daným, a víno krví jeho, za vás vylitou: Ne nějakým způsobem přirozeným a tělesným, ale posvátným jako tak obřizka, jest smlouva Boží. Beránek velikonoční – Jítí Hospodinovo. Křest – obmytí nového rození. A to

z ustanovení a vysvědčení Pána Ježíše k službě duchovního požívání těla a krve Páně na paměť všech skutků, a práce jeho i smrti nevinné, kterouž pro vás podstoupiti ráčil: i k hojnějšímu sobě toho všeho přivlastnění. Slyšeli jste také velmi milostný rozkaz Pastýře a Biskupa nebeského, kterýmž nás laskavě pobízí, abychom s ním v vnitřním člověku hodovali, jedli a pili za stolem jeho. Užitečný anobřz velice potřebný, též i velmi rozkošný jest tento pokrm a nápoj duši lačné a žíznivé, milosti a spravedlnosti Kristovy. Uposlechnětež ho tedy a pojdte k tak milostnému hlasu jeho, beřte, a jezte ten pokrm a nápoj spasitelný, kteréhož vám, jako svým milým dítkám, skrze tuto službu podávati ráčí z své veliké a srdečné milosti, kterouž k vám má. Protož s tím potěšením Ducha, pojdtež všickni, kteříž jste se k tomu připravili, i právo sobě zřízené dané máte, tak jakž toho jest dobrý obyčej.

Nasyceni jsouce dobrými věcmi z stolu Páně, napomeňmež se k chvále Boží a k modlitbám, jakož nám Kristus Pán k tomu slovem i příkladem svým slouží. Nebo když bylo po večeři, chválu vzdal Bohu a modlil se. Napomínal k témuž i učedníků svých. A že takový způsob při požívajících hodů Páně býti má, i David prorok svědčí, řka: Jísti budou tiší a nasyceni budou; chváliti budou Hospodina ti, kteříž ho hledají; živo bude srdce vaše na věky. Protož i my živá a vděčná srdce majíce z tohoto nasycení, Pánu Bohu chválu vzdávejme a jeho svaté milosti prosme, aby s námi býti ráčil v hodinu pokušení a choval nás v tomto požívání dobrého svědomí. A takovouž milost aby činil i s bližními našimi, za to se modleme.

O nejdobrotivější Bože Otče, Synu, Duše svatý, jediný Hospodine, vši cti a chvály na věky hodný, děkujeme z tohoto tak rozkošného pokrmu a nápoje, kterýmž jsi lačné duše naše nasytiti a napojiti ráčil. O budiž z toho milosti tvé vděčná čest a sláva. Chváliž tě z toho nebe i země. Oslavujtež jméno tvé svatí Anjelé i všichni vyvolení tvoji. Chvála i sláva budiž milosrdenství tvému na věky věků. O nejlepší a nejdobrotivější Bože náš, prosíme, račiž nám dáti této milosti své bez hříchů a všelijakých bludů požívati, v ní růsti, a prospívati i setrvávati v práci dobré až do smrti; abychom projdouce skrze rozličná pokušení přivedeni byli k rozkošnému odpočinutí a k věčné slávě.

První kniha Makabejská

První dvě knihy Makabejské nebyly v rané církvi, ani v západní, ani ve východní, přijímány zrovna s nadšením. Aspoň ve slavném kodexu Sinaiticu ze 4. století je jen 1. Makabejská. Až Tridentský koncil v roce 1546 prohlásil obě knihy za deuterokanonické, pravoslavní mají ještě 3. Makabejskou. Další, 4. Makabejská se do kánonu nedostala. Podle 1. Makabejské napsal oratorium Juda Makabejský G.F.Händel, odkud je přejata i melodie známé písně Bud' tobě sláva.

Název knihy je odvozen od vůdce povstání proti Seleukovcům Judy Makabejského z hebrejského makkabi, česky kladivo.

Tady trochu odbočme: Jméno se dostalo i do sportu, v Izraeli jsou pořádány celosvětové tělocvičné hry zvané Makabiáda a židovské sportovní organizace odvozovaly a odvozují svůj název také od Judy Makabejského -Makkabi. V Brně patřila židovským sportovcům Riviéra.

Druhá odbočka míří do někdejšího Sovětského svazu, kde si političtí činitelé rádi měnili jména, a jeden z významných politiků V.M. Skrjabin si dal úderné jméno Molotov - kladivo pocházející od někdejší vítězného povstalice Judy Makabejského.

První Makabejská kniha byla původně napsána hebrejsky kolem roku 100 př.Kr. jako kronikářský záznam. Nám se zachoval její řecký překlad. Kniha klade důraz na dodržování Hospodinovy smlouvy a Zákona. Protestanti ji zařazují mezi knihy apokryfní.

Když se trochu podíváme do dobového pozadí, vidíme, že po smrti Alexandra Makedonského (323 př.Kr.) připadla Palestina nejprve egyptským Ptolemaiovcům, ale po roce 198 př.Kr. přešla pod nadvládu syrských Seleukovců. Z nich vzešel Antiochos IV.Epifanes, syrský král (175–164 př.Kr.). S ním uzavřeli Izraelci (lépe Judejci) smlouvu. Mnozí se už rádi podrobovali pohanským zvyklostem, postavili v Jeruzalémě stadion, někteří už neobřezávali děti. Když Antiochos porazil Egypt (168), vrhl se na Jeruzalém, smlouva nesmlouva. Vyloupil a znesvětil chrám obětováním vepřů, zakázal obřizku. Někteří však zůstali pevní. (Nám to připomíná všelijak zdůvodňovaný nynější (v r.2012) zákaz obřizky židovských a muslimských dětí v Německu. Co na to po holocaustu povědět?) (1.kap.)

Kněz Matitjáš, syn Jóchanna, měl pět synů: Když viděl tu spoušť, jak se jeden izraelský muž chystá obětovat podle nařízení pohanů, zabil jej včetně královského zmocněnce (167 př.Kr.). Pak utekl i se svými syny a dalšími věrnými muži do hor. První bitvu prohrál, když se v sobotu nechtěl bránit. To se však později změnilo a postavil úspěšné vojsko. Po jeho smrti se velitelem stal jeho syn Juda Makabejský. Judovo vojsko začalo vítězit. Říkal:„Nezáleží na množství, sílu dává nebe“(3,19). Na shromáždění povstalců v Mispě četl z knihy Zákona a zorganizoval vojsko. (2.a 3. kap.)

Juda s povstalcí zvítězili u Emauz, porazili Lysiáse, vyčistili chrám, postavili nový oltář a posvětili jej zpěvem žalmů (164 př.Kr.). Osm dní slavili posvěcení

oltáře. K tomu se váže legenda, že jediná nalezená nádobka s olejem vydržela svítit osm dnů. Tyto svátky se nazývají Chanuka, rozsvěcuje se postupně každý den na osmiramenném svícnu jedno světlo a deváté rameno je určeno k zapalování lampiček. Svátky se někdy kryjí s Vánocemi, objevuje se i název židovské Vánoce nebo svátky světél. Byly inspirací k adventnímu věnci. (4. kap.)

Další kapitoly jsou ve znamení bojů a intrik. Juda uslyšel o slávě a úspěších Římanů. Judejci s nimi uzavřeli smlouvu o přátelství a spojení v náboženské věci (8,27.29). Neodpustím si, že nám, včetně rétoriky, připomíná smlouvy, které ještě pamatujeme z nedávné doby. Juda byl zabit r. 160 př.Kr., v zemi začala velká bída. Vůdcem a veleknězem se stává jeho bratr Jonatán. Když zahynul, stál v čele odboje další Judův bratr Šimeón (143-134). Za jeho dnů byl v zemi zajištěn mír, lidé mohli zase pokojně obdělávat svou zemi a Šimeón se stavěl jako ochránce všech. Zavraždil ho jeho ambiciózní zeť Ptolemaios. Kniha končí zmínkou o začátku vlády Jóchana Hyrkána (135-104 př.Kr.), syna Šimeónova, vítěze nad Edómci a Samařany. Judea dosáhla za Hasmanovců (potomků Makabejských) v letech 142-63 př.Kr. samostatnosti. Připomeňme si ještě jednoho z dalších vládců už dosazeného Římem, Heroda Velikého (40-4. př.Kr.). Na konci jeho vlády se narodil Ježíš Kristus. A tak se dostáváme ke styčným bodům Starého a Nového zákona včetně SZ apokryfů. (5.-16. kap.)

Jiří Novák

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

Láska mezi námi

Nikomu nebudte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten kdo miluje druhého, naplnil zákon. Vždyť přikázání nezcizoložíš, nezabiješ, nepožádáš a kterákoliv jiná jsou shrnuta v tomto slovu: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého!“ Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.

Římanům 13,8

Každý den se kolem nás odehrávají různé životní události: sňatky, pohřby, narození dítěte, rozchody, křty, promoce, nástupy do práce, odchody ze zaměstnání. Mohla bych pokračovat dále.

V každé takové chvíli je přítomná jedna jediná věc. Láska. Řekneme si, že snad u sňatků, narození, křtů a všech kladných příležitostí by to snad bylo i možné. Ale co úmrtí, nebo takový vyhazov z práce? Tady tu lásku snad ani nejde najít.

Pokud se pořádně zamyslíme nad celým životem, tak hned od počátku – od našeho světa spatření je při nás láska. Z lásky jsme všichni, jak jsme zde, přišli na svět. Je to láska mezi lidmi. Ale je zde ještě jiná láska – Boží. A ta stojí na stupni vítězů. Díky ní jsme zde, díky ní můžeme prožívat všechny sňatky, narození, křty, oslavy, nástupy do práce, promoce..., ale samozřejmě i pohřby,

vyhazovy ze zaměstnání a vše, kde bychom lásku nehledali. Všechny ty záporné stránky života. Proč? No jednoduše proto, že Boží láska nám dává sílu tyto strasti překonávat, a řekla bych, že právě v těchto chvílích si nejvíce uvědomujeme lásku mezi lidmi a Bohem. Tady se projeví láska skutečných přátel. Láska lidí, kteří ti pomůžou se vyhrabat z bahna a opět postavit na vlastní nohy. Lidí, kteří ti pomůžou překonat ztrátu nejbližší osoby. Ale je zde i ten, který stojí při nás pořád. Pomáhá nám objevovat krásy života, ale i smířit se s jeho překážkami. Přijmout koloběh, který nám daroval On sám se vším všudy. Naučit se k němu se obracet jak v radosti, tak ve strasti. Věřím, že nás nenechá padnout, a že vše, co se děje, má svůj význam.

Boží láska byla, je a bude ta největší a našim úkolem je najít ji ve svém srdci, v srdci lidí kolem nás a hlavně se jí nepustit a hlídat si ji jako ten největší poklad na světě za všech okolností.

MODLITBA

Pane, tys nás přivedl na tento svět. Tys nám dal vše, po čem bychom mohli toužit. My jsme Tě však pokaždé zrazovali a pokoušeli tvoji dobrotivost. Odpusť nám, prosím, vše, čím jsme se provinili a určitě ještě proviníme. Nelámej nad námi svoji hůl. Jsme nepoučitelní a pokoušíme tvoji trpělivost. Ale v našich srdcích koluje tvoje krev a věříme, že láska, kterou jsi nám dal při našem početí, v nás někde je a objevíme ji dříve, než bude pozdě. Láska, kterou nás provázíš celým životem, nám dává sílu bojovat s překážkami. Boží láska, Pane, nás povede tak, jak to slíbil tvůj syn Pán Ježíš, rovnou k tobě tou správnou cestou. Děkujeme ti za vše a prosíme tě, nenech nás bloumat bez Lásky. Amen

Pobožnost Henriety Hlubinkové ze sboru ČCE v Boskovicích zazněla na vzdělávání laiků 21.9.2013

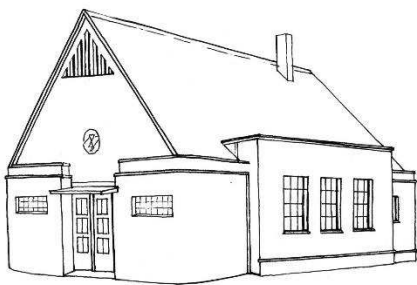
EVANGELICKÉ KOSTELY

Novosedly

Je to obec na jižní Moravě už ze 13. století, od západní strany ji obtéká Dyje, měla velkou část německého obyvatelstva. O tom svědčí literatura, že už v 19. století měla německou evangelickou modlitebnu. Za poslední války patřila do německého záboru. Obec má římskokatolický kostel sv. Oldřicha s románskými základy. Za minulého režimu ve vedlejší farnosti v Drnholci, kde bylo jedno ze středisek někdejších habánů (novokřtěnců), působil nynější biskup Pavel Posád, se kterým jsme měli jako evangelíci hezké kontakty, když sloužil jako kaplan v Brně-Židenicích. Po válce od roku 1945 došlo k odsunu Němců a dosídlování pohraničí reemigranty a lidmi hlavně z Valašska a odjinud. V této oblasti byla úrodná půda a obec patří mezi čtyři největší vinařské obce v České republice.

Letos v polovině dubna jsem dojel do Novosedel s manželkou a bratrem Ing. Jiřím Žídkem, který nás vezl, jinak bychom netrefili. Bratr Žídek nám pak při

cestě zpět do Břeclavi velmi ochotně ukázal některé pamětihodnosti. Měl jsem tam stejně jako v Břeclavi kázat a vysluhovat večeri Páně. Stalo se, jistě nedopatřením, o tom nepochybuji, že jsme uslyšeli po příjezdu do známé vinařské obce: „Nemáme (tady) víno“. Samozřejmě, kdyby se příhoda stala v Káni Galilejské, bylo by to jiné. Tehdy jsem vykonal bohoslužby bez večere Páně a přiznám se, že jsem se ve vinařské oblasti pobavil a mám zdejší souvěrce o to raději. Pak jsem dostal šťastný nápad. Požádal jsem prostřednictvím bratra faráře Jana Zámečníka sestru Aničku Zajícovou z kazatelské stanice, bývalou starostku Břeží a někdejší kurátorku břeclavského sboru, o autentické informace o Novosedlech a jejich modlitebně, které budou jistě lepší než mé vyčtené znalosti. Její text je mírně krácen.

„Po vystřídání několika bratrů farářů přišel počátkem roku 1955 bratr farář Karel Matějka. Sbor rozšířil o šest kazatelských stanic, Mikulov (kostel odprodán Pravoslavné církvi), Valtice (sborový dům přenechán Metodistické církvi), Kostice, Lednice, Břeží a Novosedly. Bratr farář vše objížděl, včetně vyučování náboženství, na své staré motorce.

Nejvíce přistěhovaných evangelíků bylo v obci Novosedly. Uprostřed obce stála stará stodola (kvůli JZD ji nikdo nepotřeboval), tak se evangelíci začali vehementně zajímat o její přestavbu na kostelík. Přes silnici naproti bydlel pan Ing. arch. J. Křeneček, který vypracoval projekt, a bratr Matějka se do toho vložil celým srdcem, a kupodivu v té době byla stavba povolena a členové sboru pak většinou svépomocí přestavbu během dvou let uskutečnili. Otevřena a posvěcena byla na jaře r. 1958. (Dle jiných pramenů byla posvěcena 4. 10. 1959. JN)

Boží požehnání přemáhá i nepřízeň politiků, když mu lidé důvěřují a očekávají Jeho pomoc.

Modlitebna slouží dodnes, je to už poslední kazatelská stanice břeclavského sboru. Scházíme se tu čtyři členové z Novosedel a čtyři až osm členů ze Břeží. Bohoslužby tu máme 2. a 4. neděli v měsíci. S bratrem farářem ochotně vždy přijíždí mladý muž s vlastními klávesami, tak se radujeme, že ještě jsme! Díky, Pane, že o nás víš a že nás zachováš.“

Anna Zajícová, Jiří Novák, květen 2013

OSOBNOSTI ČESKÉ REFORMACE

Arcirebel Jindřich Matyáš z Thurnu, část 3.: V exilu

Našeho „hrdinu“ jsme v minulém díle opustili po nečekané listopadové katastrofě u Prahy roku 1620. Thurn se nakonec odebral na Moravu a nejspíše pod dojmem náhlého zásadního obratu se s Ladislavem Velenem ze Žerotína

dokonce pokusili o nalezení nějakého přijatelného narovnání s císařem. Ve Vídni ovšem pro vyjednávání nikdo pochopení neměl. Jindřich Matyáš si tak plně uvědomil, že jeho další česká budoucnost je definitivně spojena již jen s vítězstvím na bitevním poli, které se dalo zajistit pouze ze zahraničí. Proto hned v lednu 1621 odešel na Slovensko vyjednávat s Gáborem Bethlenem o novém tažení proti Habsburkům.

Thurn byl mezitím císařem odsouzen ke ztrátě hrdla, cti a statků a jeho jméno bylo přibito na šibenici. I když jeho rozsáhlé panství Veliš na Jičínsku spadlo do klína Albrechtovi z Valdštejna, něco z rodinného jmění přece jen zachránila Thurnova manželka Alžběta Zuzana, která se v povstání nikterak neexponovala a udržovala přátelské styky s rodinou Slavatů. Ano, s rodinou Viléma Slavaty, jehož její horkokrevný manžel kdysi na Pražském hradě vyhodil z okna. Alžběta se roku 1624 z Prahy uchýlila pod ochranu saského knížete do Drážďan a s manželem si v té době již jen dopisovala. Právě v jednom z takových dopisů Jindřich Matyáš ostře odsoudil staroměstskou exekuci 27 pánů, rytířů a měšťanů jako barbarskou a neronskou.

I když na podzim 1621 byla skoro polovina Moravy opět v povstaleckých rukou, sedmihradský vévoda Bethlen výraznějšího úspěchu nedosáhl a v lednu 1622 v Mikulově s císařem uzavřel mír. Bethlen i Thurn nato uvažovali dokonce o získání podpory Turků, a protože Jindřich Matyáš byl mužem činu, již 1. září 1622 stanul v Cařihradě, který znal z mládí. Za zmínku stojí, že jel až 14 hodin denně, nedopřáváje valného odpočinku sobě ani koním. A měl skutečně proč spěchat. Ve stejné době padlo do katolických rukou i rodové sídlo Fridricha Falckého Heidelberg a český „zimní král“, jehož zájmy Thurn nadále hájil, byl nucen emigrovat do nizozemského Haagu.

Thurn u tureckého sultána uspěl v horování proti císaři jen polovičatě, zřejmě i kvůli zákulisním hrám anglického vyslance, a na jaře 1623 od něj odjížděl s nejistými přísliby podpory. Ty se sice nakonec ukázaly jako platné a Bethlen s pomocí tureckých oddílů v říjnu císařské na Moravě obklíčil u Hodonína, obléhání města a pokus o jeho vyhladovění k Thurnově velké lítosti podniknut ovšem nebyl a místo toho přišlo na řadu opět příměří. Definitivně tím padla i Thurnova naděje, již se netajil, že si svatomartinskou husu dá po letech opět v Praze. Místo toho následovala nekonečná pouť po západoevropských zemích.

Bethlen sice při jednání s císařem Thurna a další české rebely nevydal, jak Habsburk požadoval, ale ani mu nebránil, aby odešel roku 1624 za Fridrichem Falckým do Nizozemí. Protože v září se začala chystat velká vojenská protihabsburská koalice Francie, Anglie, Benátek a Savojského vévody pod vedením generála Mansfelda, Jindřich Matyáš u toho nemohl chybět. Český arcirebel vstoupil nakonec v lednu 1625 do služeb Benátek. Jeho luterské vyznání sice způsobilo, že byl formálně jen zástupcem velitele benátského vojska, ve skutečnosti mohl ale poměrně svobodně vystupovat a jednat. S

postem bylo spojeno i slušné finanční ohodnocení a v neposlední řadě jistě i uznání pro předního českého emigranta.

Ve skutečnosti ale Thurn v Benátkách mohl spíše jen nečinně přihlížet dalšímu vývoji ve své domovině. Mansfeld sice vytáhl r. 1626 s dánskou armádou na východ a na Moravě se spojil s Bethlenem, ale i přes obdivuhodnou podporu Valachů a jejich velitele Jana Adama z Víckova se vojenská akce rozpadla a sedmihradský vévoda dal v prosinci opět raději přednost příměří s císařem.

Thurn přesto choval k Bethlenovi až nekritický obdiv a byl rád, když se mu podařilo v dubnu 1627 se ctí opustit benátské služby a odejít zpět do Nizozemí a dále do Dánska, kde byl 22. srpna jmenován polním maršálem. V dánských vojenských službách především čelil plukům generála katolické ligy Tillyho, ale i je ani ne do roka opustil. Ještě dříve se však stal kmotrem dcery dánského krále.

Jindřich Matyáš těžce nesl, že Dánsku ani Bethlenovi se v boji proti Habsburkům nedostávalo dostatečné podpory ze strany Anglie a Nizozemí, a proto se v létě 1628 obrátil k poslední zemi, v níž skládal naděje, do Švédska. Zde se také po letech setkal se svým synem Františkem Bernardem, ten však záhy na to ve 33 letech zemřel. Během roku 1628 se na Thurna obraceli čeští emigranti, kteří se po vydání nové „ústavy“ království, která připouštěla jen katolickou víru, museli definitivně vystěhovat ze země. Na Thurnovy prosby jim švédský král nabídl možnost usadit se v severním Pobaltí, v tzv. Ingrii, to se ale u nich neshledalo s velkým porozuměním.

Když se do víru třicetileté války v roce 1630 zapojil mladý švédský král Gustav Adolf, poslední velká naděje českomoravské emigrace, třiašedesátiletý Thurn vstoupil do švédské armády jako aktivní voják. Byla to zároveň doba, kdy nespokojený Ferdinand II. sesadil Albrechta z Valdštejna z postu velitele císařské armády, a Thurn byl u toho, když se ho švédsko-francouzská koalice pokoušela přetáhnout na svou stranu. Valdštejn zůstal ovšem nakonec věrný císaři.

Tomu ovšem na podzim 1631 předcházela vpád sasko-švédské armády do Čech a do Prahy, s níž se vrátilo asi na 60 šlechticů - emigrantů, mezi nimi i Thurn. Jindřich Matyáš neváhal a již 22. listopadu uvedl na týnskou faru 30 evangelických duchovních a odpoledne vystrojil slavnostní pohřeb popraveným z roku 1621 na Staroměstském náměstí. Nové poměry trvaly ale jen několik měsíců. Kazily je drancující Sasové a definitivně je ukončil Valdštejnův návrat do čela habsburského vojska, které nekatolíky opět vytlačilo za zemské hranice.

Po smrti Gustava Adolfa roku 1632 byl Thurn jmenován švédským kancléřem Oxenstiernou jakýmsi švédským místodržícím ve Slezsku. Současně došlo na nová konspirativní jednání s Valdštejnem o jeho případné zradě Habsburků výměnou za možnost jeho korunovace českým králem, ale frýdlantský vévoda odolal i tentokrát a dokonce Thurna v říjnu 1633 ve Slezsku i s dalšími jeho českými důstojníky ve švédských službách zajal. Asi jen strach z toho, co by na něj Jindřich Matyáš na mučidlech ve Vídni vyzradil, Valdštejna nakonec vedl k tomu, že zajatce propustil.

na nohy. Přední osobnost českého stavovského povstání, druhdy pán na jižní Moravě a pozoruhodný „muž činu“ zemřel v lednu 1640. Pohřben byl v hlavním kostele v Revalu, dnešním Tallinu.

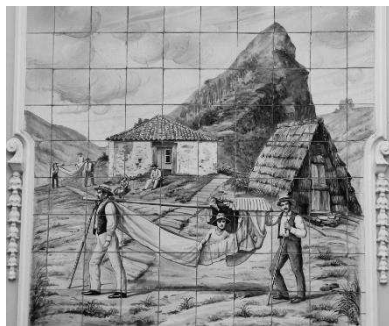
Dušan Coufal

Použitá literatura: Pavel BALCÁREK, Ve víru třicetileté války. Politikové, kondotiéři, rebelové a mučedníci v Zemích české koruny, Praha 2011, s. 189-231. Obrázek St.Olaf's Church Tallin

CESTOVÁNÍ

Madeira II

Než se vydáme do hor, podívejme se ještě na další zajímavosti ostrova. Po objevení Portugalci ostrov organizovaně osídlili: kolonisté na jižní straně vypalovali lesy, zakládali pole a kopali první levády, po roce 1452 využívali práce otroků. V prvním období bylo úspěšné pěstování obilí, později převládla cukrová třtina, od 17. století jsou to vinice, které na zavlažovaných terasách stoupají až do výšky 600 m, dnes jsou četné také banánovníkové plantáže.

Exkurze ve vinařském podniku je zakončena ochutnávkou čtyř druhů zdejšího slavného madeirského vína: suché, polosuché, tmavší polosladké a tmavé velmi sladké. Díky přidání destilátu má víno vyšší obsah alkoholu a je velmi trvanlivé. Bylo oblíbené u námořníků, protože nekyslo ani v horku při dlouhých zámořských plavbách. V zasklených skříních vidíme řady černých lahví s letopočty: každý si může zakoupit láhev z roku svého narození.

Řada budov ve městě je ozdobena zvenku i zevnitř velkými nástěnnými obrazy z modrých glazovaných obkladaček zvaných azulejos. Tuto techniku se

řemeslníci naučili od Arabů. Obrazy ukazují krajinu i život v minulosti: přístav s lodmi, sjezd z Monte v proutěných saních, dáma v nosítkách, hory, košíkáři, město, krajkářky; v kostele lze najít obrazy s náboženskou tematikou.

Ve Funchalu má pomník Kryštof Kolumbus. Seznámil se zde a oženil s dcerou kapitána sousedního ostrova Porto Santo. Tchánovy zápisky z cest ho inspirovaly k cestě, při které objevil Ameriku. Dnes v přístavu ve Funchalu kotví replika Kolumbovy vlajkové lodi Santa María. Ve srovnání s dnešními plavidly je to malinká dřevěná loď a člověk musí obdivovat tehdejší námořníky, že na ní vyplouvali na širý oceán. Při bouři si s ní vlny mohly pořádně pohrávat. A jeho další dvě lodě Niña a Pinta byly ještě menší. Agentura nabízí projížďky se Santou Marií po moři. Lákalo mne to, ale během našeho pobytu loď neopustila kotviště, asi už bylo po sezóně.

Předměstí Funchalu Camara de Lobos proslavil Winston Churchill, který zde v roce 1950 trávil dovolenou. Maloval zdejší krajinu a oblíbil si místní víno. Na léčení sem jezdila také Alžběta Bavorská, manželka rakouského císaře Františka Josefa I., známá pod přezdívkou Sissi; před moderním kasinem od architekta Oscara Niemeyera stojí její socha.

První týden jsme poznávali ostrov na jednodenních výletech. Druhý týden jsme podnikli šestidenní přechod po horském hřebenu, který se táhne od východu až k západnímu konci ostrova. Autobusem přejíždíme na severní stranu ostrova. Údolí před námi uzavírají vysoké hory. Přicházíme k nádrži, do které se svádí voda ze zavlažovacích kanálů zvaných levády. Odsud voda osmikilometrovým tunelem proudí do Funchalu. Stoupáme vavřínovým pralesem podél dvou prastarých chráněných stromů na levádu, která v prudkém svahu obtáčí horu. Pod námi z mraků ční ostré skály. Úzkým tunelem 2,6 km dlouhým – zde je kvalitní svítlna nezbytná – podcházíme hřeben do Ďáblovky rokle, tmavé štěrbiny mezi svislými stěnami, do které padá několik vodopádů. Po nižší levádě přecházíme k hájovně Queimadas (883 m), kde na břehu nyní prázdné nádrže stavíme stany. Druhý den za slunečného počasí stoupáme na hřeben stezkou mezi neprostupnými keři.

U chaty pod nejvyšším vrcholem skládáme batohy a jdeme nalehko ostrým hřebenem na třetí nejvyšší vrchol Pico do Arieiro (1818 m) s bílou kopulí radaru. Stezka stále stoupá a klesá, na mnoha místech je vytesána ve svislých stěnách. Oficiálně je uzavřena, protože před pár měsíci celou oblast zasáhl rozsáhlý požár. Místy je zasypana popelem, míváme ohořelé keře, vše je zde černé, jen

místa se popelem prodírá jasně zelené kapradí. Za sedlem procházíme otvorem v lávové hradbě na schodiště, které nás mlhou dovede až na vrchol. K radaru vede silnice, je zde hospoda, ve které se trochu ohřejeme. Na zpáteční cestě mlha přechází v déšť a my jsme rádi, že se nad námi slitoval pan chatař a, i když se to prý nesmí, nás nechal přenocovat na zemi v jídelně.

Ráno se kocháme nádherným východem slunce nad mořem mraků.

Z nejvyššího vrcholu Pico Ruivo (1862 m) máme rozhled na všechny strany. Zem je zde pokryta množstvím hřebíků a šroubů, to je vše, co zbylo po rozsáhlé dřevěné plošině. Stezka budovaná z peněz EU a poškozená požárem má množství schodů. Klesá i stoupá strmým skalním terénem, občas je výhled z ostrého hřebenu, jindy jdeme tunelem mezi černými pahýly ohořelých stromů. Požár přežily jen eukalypty, z ohořelých kmenů raší malé světle zelené lístečky. Vrstvu popelu kromě kapradí proráží květy amarylisu. Začíná pršet, kde tady budeme nocovat? Náš průvodce však věděl o úzké plošince vybudované ve svahu v lese těsně pod hřebenem, kam se vešly naše čtyři stany. Čtvrtý den scházíme po mnoha schodech do sedla Encumeada (asi 1200 m), kterým přechází silnice z jihu na sever, a opět stoupáme po silnici.

Přestože všechny hory na ostrově jsou ostré a špičaté, zde ve výšce asi 1500 m je několik kilometrů široká rozsáhlá, téměř rovná náhorní plošina Paúl da Serra. Na jejím okraji se tyčí několik řad ocelových sloupů s pomalu se otáčejícími vrtulemi. Svahy obtočené levádami i skalní věže jsou obrostlé zelení. Vlastní plošina je však většinou holá nebo porostlá suchou trávou, volně se na ní pasou krávy. Jdeme kolem mohyly se sochou Panny Marie s růžencem z valounů spojených řetězy. Kousek níže je socha Ježíše a stůl s chleby a rybami z bílého mramoru, škoda jen, že ohrazený prostor je plný kravinců. Poslední dva dny procházíme svahy zeleného údolí nejdelší řeky Janela tekoucí na sever, údolí zdobí řada vodopádů. Pět levád nad sebou zde sbírá vodu ze svahů a posílá ji tunelem na jižní svahy, aby zásobovala vesnice a terasovité plantáže. Také my procházíme tunelem na jižní svah a scházíme do vesnice Loreto na autobus do Funchalu.

Poslední večer na ostrově jdeme na večeři. Vybrali jsme si restauraci na pobřežní promenádě v jachtě na suchu. Jachta se pyšní tím, že ji kdysi vlastnili Beatles. Místní lahůdka – ryba tkaničnice atlantická – všem chutnala. Na letišti mne zaujal na světelné tabuli podivný nápis SEX IS OUT. Když nápis přeskočil do angličtiny, pochopil jsem, že to je portugalsky „pátek 15. října“.

Během dvou týdnů jsme poznali, že pověst nelže, Madeira je opravdu perlou Atlantiku, vedle historie zdejší krásná příroda – hory, květiny a malebné výhledy okouzlí všechny návštěvníky.

Jan Franců

Vítězný román

Nestane se příliš často, aby Literární cenu Knižního klubu získala autorka z našeho kraje. Vladimíra Klimecká s knihou „Druhý život Marýny G.“ je vítězkou 18. ročníku Literární ceny. Nakladatelství Knižní klub každý rok vyhlašuje tuhle soutěž a umožňuje tak publikovat původní dílo, garantuje jeho vydání a autora odměňuje prémie. Oceněnou práci vybírá odborná porota složená ze spisovatelů, literárních kritiků, publicistů a knihkupců.

Kdo je Vladimíra Klimecká? Narodila se v roce 1961, pochází z Horní Bečvy a žije ve Vacenovicích u Kyjova. Vystudovala gymnázium a v současné době pracuje ve státní správě. Dosud psala povídky a knižně publikovala historický román „Poturčenec“. Je členkou Literárního kruhu autorů Hodonínska.

Když jsem se dozvěděla, že bude podepisovat svou knihu 8. října v knihkupectví Barvič a Novotný, tak jsem se tam vypravila. Sympatická mladá žena usedla za stůl a začala vyprávět o své knize. Píše, ale většinou do šuplíku. Rukopis poslala do soutěže s tím, že aspoň si to povolání přečtou a třeba literární kritici jí řeknou, jak dál a co by změnili. Byla ohromně překvapená, když asi mezi stovkou rukopisů byl ten její nejlepší. Samozřejmě měla obrovskou radost. O čem kniha vypráví? Jsou to čtyři novely o ženských osudech, ale postupně se proplétají do promyšlené románové podoby spojené jedním prostředím, a to Valašskem. Marýna, Růža, Josefka a Fany - to jsou názvy jednotlivých částí románu a taky hlavních postav, kolem kterých míjejí československé dějiny 20. století se všemi kotrmelci, propastmi i výšinami, nadějí i rezignací. Začíná to Marýnou, nemanželskou dcerou služky, která se narodila ještě na konci 19. století. Maminka se dohodla s jejím otcem, že než se vrátí z vojny a budou se moci vzít, tak dá dítě na vychování ke svým kmotrům, a tak ji z Ostravy dovezla na Valašsko. Marýna si pěstouny tak zamilovala, že už se ke svým rodičům nechtěla vrátit. A tím začíná kronika velké valašské rodiny, v níž jsou zachyceny ve třech příbězích obě světové války, osvobození, 50. a 60. léta dvacátého století a čtvrtý příběh s názvem „Fany“ je ukotven v naší současnosti.

Autorka nám na autogramiádě prozradila, že pro příběh Marýny se inspirovala osudem své babičky. Také nám pověděla, že když se připravovala obálka na knihu, navrhl ji grafik Emil Křížka. S překvapením zjistila, že je to její vzdálený bratranec, takže vlastně to byla taky jeho rodina. Vladimíra Klimecká nám taky pověděla, že ji osudy žen vždycky zajímaly, protože svět žen je jiný než svět mužů.

Vyprávění své matky a různých tet si dokonce zapisovala. Bylo jí líto zapomenout všechny ty zkazky, které už od dětství slýchala. Sepsala podle nich příběhy obyčejných žen a obyčejných mužů. Taky nám přečetla ukázkou ze své knihy.

Je to velmi zajímavá kniha. Když ji začnete číst, tak se od ní neodtrhnete. Co všechno musely ženy v minulém století vydržet! Byla to neúnosná dřina obstarat hospodářství a domácnost, která nebyla vybavená jako ta naše. V tom je kniha právě zajímavá, že vypravuje o obyčejných lidech v různých obdobích života na pozadí „velkých“ dějin. A vždy je to nazíráno ženským pohledem. Ženy jsou hrdinkami své doby. Pro členy Knižního klubu stojí kniha 239 korun, pro nečleny o čtyřicet korun víc, ale nebudete litovat, když peníze za to vydáte.

Eva Šimková

BUDE

Hudební nešpory

V neděli 3. listopadu vystoupí v rámci hudebních nešpor v Červeném kostele komorní soubor MUSICA MALINCONIKA. Jedná se o komorní soubor, který se zaměřuje na interpretaci renesanční a raně barokní hudby na kopie dobových dechových nástrojů. Kázat bude bratr farář Jiří Gruber a výtězek dobrovolného vstupného bude určen občanskému sdružení Naděje. Začátek v 19:30.

Kavárnička

- 6. 11. Připomínka tolerančního patentu – sestra Věra Bednářová
- 13. 11. Poslech hudby na přání z CD – sestra Zuzana Květinová
- 20. 11. Konzervatoř
- 27. 11. Vypráví nám bratr farář Jan Pokorný

Bienále pro Diakonii 2013

Letošní roční Bienále pro Diakonii, již IV. v pořadí, zahájí ve čtvrtek 13. listopadu Jan Budař a band. Této charitativní akci věnují domácí i zahraniční umělci svá díla, která budou prodávána a dražena na dobročinné aukci. Do výstavy přispějí spolu s dalšími Rudolf Brančovský, Jan Valer, Antonín Střížek, Alžběta Skálová, Tylek a Tyleček, Anežka Konečná, Reinhard Springer nebo sochař Jiří Netík. Výtězek poputuje na výstavbu chráněného bydlení pro osoby se zdravotním postižením a seniory v Nosislavi.

Bienále má volné téma „Otevři oči mé, abych spatřoval divné věci“ a potrvá od 13. do 17. listopadu 2013. Každý večer si návštěvníci budou moci zakoupit výtvarná díla, která jejich tvůrci věnovali bez nároku na honorář, a podpořit tak činnost Diakonie a výstavbu chráněného bydlení. Výstavu každý večer doprovodí pestrý program. Vystoupí v něm jazzová skupina Noční optika či energické duo IAN, autorským čtením se představí básník Vít Slíva. Bienále si letos užijí také milovníci vína. V pátek ochutnají nosislavská vína a produkci

vinařství Sonberk, zahraje jim k tomu cimbálová muzika Pajtáš. V sobotu v rámci Bienále oslaví brněnské středisko Diakonie ČCE dvacet let své existence.

Vstupenky na koncert Jana Budaře jsou k zakoupení v Antikvariátu Bouda (Kounicova 15) a ve farní kanceláři sboru Brno II (Lidická 79, po-pá 8.30-11.30).

Program:

Středa, 13. 11.: začátek 19.00, vernisáž prodejní výstavy, dobročinná aukce a koncert Jana Budaře

Čtvrtek, 14. 11.: začátek 18.00, prodejní výstava, workshop o kávě, hudební performance IAN

Pátek, 15. 11.: začátek 18.00, prodejní výstava, ochutnávka a prodej nejen nosislavských vín, cimbálová hudba Pajtáš

Sobota, 16. 11.: začátek 10.00, prodejní výstava, šachový turnaj, burza jídla (seniorát), oslava 20 let brněnské Diakonie, večerní program: začátek cca 18:30, koncert Noční optika, autorské čtení básníka Víta Slívy

Neděle, 17. 11.: prodejní výstava, společné bohoslužby

DÍKY A PROSBY

Hospodine, Pane náš !

Díky, že když ráno vychází slunce, zpívají ptáci a cvrčí cvrčci.

Díky, že když večer slunce zapadá, zvedá se vítr a šumí v korunách stromů.

Díky, že jsi chtěl, abychom tuto krásu viděli a slyšeli a mohli se z ní spolu s tebou radovat.

Díky Bože, že voda hučí a oheň praská.

Díky, že napnutá kůže duní a kovová tyč zvoní.

Díky, že beraní roh troubí a dřevo rezonuje

Díky, že struna zkrácená na polovinu a na čtvrtinu dává akord.

Díky, že lidský hlas dokáže vyzpívat bolest i radost.

Díky, že jsi chtěl, abychom nežili v tichu, ale obklopeni hudbou.

*Pane, tys slíbil, že až jednou přijdeme do nebe, bude tam znít hudba andělů.
Ale díky tobě smíme tu krásu slyšet už nyní.*

Dej, ať se k té řeči beze slov, které každý rozumí,

smíme připojit i my a spolu se vším stvořením Ti vzdáme chválu, slávu i dobrořečení. Amen.

Modlitba zazněla ve sboru Brno I při slavnosti varhan v neděli 29.9.

Brno I

4.11.	Vojtěch Koukal	10 let
6.11.	Pavel Kundera	50 let
7.11.	Jindřiška Gregorová	70 let
9.11.	Marta Mottlová	73 let
9.11.	Ema Přikrylová	10 let
11.11.	Eva Šimková	81 let
16.11.	Kornelie Křehlíková	85 let
18.11.	Miloslav Kužela	87 let
20.11.	Michaela Katolická	20 let
21.11.	Jitka Nagy	60 let
22.11.	Apolena Sklenářková	10 let
23.11.	Ilona Meitnerová	40 let
24.11.	Pavel Vlček	77 let
27.11.	Věra Kovářová	83 let
28.11.	Alena Opletalová	70 let
29.11.	Josef Matocha	79 let

Pokřtěni byli:

29. 9. Viktorie Anna Sklenářová,
nar. 2011
6. 10. Karel Klimeš, nar. 2013

Oddáni byli:

6. 9. Kateřina Ondroušková
a Milan Vladyka
13. 9. Jana Veselá
a Kamil Zaher
28. 9. Hana Kutá a Jan Vybíral
28. 9. Zora Menšová
a Tomáš Číhal
28. 9. Michaela Strählová
a Michal Viktorin

Rozloučili jsme se:

- 26.9. Emílie Pavlasová, nar. 1916
25.10. Miroslav Zezula, nar. 1941

Brno II

1.11.	Luděk Svoboda	60 let
3.11.	Jana Vláčilová	79 let
6.11.	Viktor Ženatý	40 let
9.11.	Vratislav Mika	83 let
10.11.	Jiřina Folwarczná	86 let
11.11.	Vlastimila Petráňová	93 let
11.11.	Blahoslav Váňa	88 let
11.11.	Libuše Pokorná	88 let
11.11.	Miroslav Břenek	83 let
11.11.	Jaroslava Osvaldová	75 let
12.11.	Jakub Husák	73 let
13.11.	Drahomíra Kafková	79 let
14.11.	Miluše Lahodová	72 let
14.11.	Jana Vítková	60 let
15.11.	Miloslav Koutný	89 let
15.11.	Eva Melicharová	73 let
19.11.	Milada Wurmová	91 let
20.11.	Blanka Matyášová	90 let
21.11.	Bohuslava Krystíková	93 let
22.11.	Přemysl Prudil	71 let
24.11.	Marta Jakubcová	72 let
27.11.	Blanka Plchová	50 let

Oddáni byli

- 9.10. Eva Pechová a Ivo Laurin

Pokřtěn byl

- 20.10. Jáchym Peterka, nar. 2013

Žideničtí evangelíci nejen na Hornácku

V sobotu 12. října se uskutečnil zájezd českobratrského evangelického sboru v Brně-Židenicích, samozřejmě i s jeho farářem Pavlem Kašparem a jeho manželkou, naši pastorační pracovníci, s názvem Toleranční modlitebny III v Bílých Karpatech. Členové i nečlenové sboru si velmi oblíbili tyto sborové výlety. Navštívili jsme několik míst na Hornácku a v Bílých Karpatech, hlavně evangelické kostely na Myjavě, v Javorníku, Hrubé Vrbce a ve Skalici, opět na Slovensku. Vše se dobře zvládlo i přes malé organizační nedostatky a drobné historické nejasnosti. Mrzelo nás, že se pro nemoc nemohl zúčastnit br. Ing. Marek Fajman, vedoucí minulých zájezdů. Poslali jsme mu alespoň pohled s podpisy účastníků.

Naše cesta směřovala nejprve na Slovensko do evangelického sboru a.v. na Myjavu. Na Myjavě jsme se dověděli, že tolerance byla na Slovensku (v Horních Uhrách) zaváděna jinak a jindy než v českých zemích. V době, kdy byl vydán toleranční patent (1781) byla zde mnohem větší svoboda vyznání než povoloval patent. Už v roce 1678 svolil císař Leopold I. na sněmu v Šoproni ke stavbě 38 dřevěných artikulárních kostelů, předpisy se v mnohém podobaly tolerančním. Slovinci chtěli, aby se podoba blížila kostelům milosti ve Slezsku povoleným Josefem I. v roce 1709 i s věžemi, ale na Slovensku bohužel ještě bez věží. Slovenská evangelická církev oficiálně existovala od r. 1681. Proto mohli ze Slovenska a Maďarska (Horních a Dolních Uher) přicházet do Čech a na Moravu slovenští (a.v.) a maďarští (h.v.) kazatelé, když tam už obě církve téměř svobodně žily. První dřevěný artikulární kostel na Myjavě, postavený po r. 1678, byl nahrazen zděným kostelem v r. 1697, když se toleranční předpisy uvolňovaly, nyní ho užívá římskokatolická církev. V roce 1783 položili Myjavané základní kámen k novému evangelickému kostelu pro 1250 sedících. Z té doby pochází oltář s obrazem ukřižování. V roce 1854 si přistavěli 50 m vysokou věž dle návrhu stavitele Voglera. V té době ještě u nás neplatil protestantský patent z roku 1861 a bylo krátce po vydání protestantského provizoria (1849), které rušilo mnohá omezení. Alespoň tolik bylo asi třeba dodat k historii.

Mohutný myjavský kostel se nachází na náměstí, u boční stěny je socha M.R. Štefánika z roku 1921. Byl tam také krátce farářem jeho bratr Igor a z této rodiny pocházela manželka synodního seniora Viktora Hájka. Největší osobností tohoto sboru byl superintendent Daniel Krman (1663-1740), v kostele je i jeho bysta a samozřejmě české nápisy. On navštívil švédského krále Karla XII., podílel se na vydání českého Kleichova špalíčku, byl známým spisovatelem a je označován jako mučedník. Současným farářem a farářkou několikatisícového sboru jsou bratr Samuel Mišiak a sestra Jaroslava Mišiaková. Třetí farářkou je Monika Černeková, která nám s farářem Mišiakem přiblížila sbor a jeho dějiny.

Sám mám k tomuto sboru pouto; když jsme před lety začínali s ekumenou, v adventu jsme si vyměňovali kazatelny. Slovenská církev a.v. by zasluhovala podrobnější studii, a to i pro památkáře.

Po delší zastávce na Myjavě jsme se vraceli zpět na Moravu přes Bílé Karpaty do Javorníka nad Veličkou. Tam jsme si prohlédli reformovaný kostel, který si zachoval i po mnohých opravách a úpravách toleranční ráz, má varhany od Martina Šaško z Brezové, tchána někdejšího javornického faráře Molnára. Shodou okolností všechny kostely, které jsme navštívili, mají hudební nástroj od téhož varhanáře. Javorničtí zpívají hlasitě a dobře, nejlépe své vlastní nápěvy z Elsnerova kancionálu. Tento kraj je velice zpěvný a kromě kralických nápisů zdobí stěny kostela ornamenty v podobě javornických výšivek v černé a žluté barvě. O svátcích nechybí ani kroje. Víc teď není třeba psát, protože se o tomto sboru často píše i mimo církevní časopisy. Několik let jsem tam jako ordinovaný presbyter vypomáhal, zvláště v době úrazu faráře Václava Procházky, a od roku 1991 do 1994 jsem se zde stal kazatelem z povolání. Setkali jsme se tam i s novým kazatelem Petrem Kulíkem, který byl následující den v neděli 13.10. v Javorníku slavnostně instalován. Se sborem nás seznámila ordinovaná presbyterka Ing. Světlana Greplová. Navštívili jsme zvonici u starého a již nepoužívaného hřbitova, jehož staré náhrobky uspořádané u hřbitovni zdi jsme si prohlédli. V místech autobusové zastávky vedle hřbitova byly objeveny základy starého bratrského sboru. Starosta obce bratr Jan Hozák nás ještě pozval k pohoštění na obecní úřad a tak také potvrdil tradičně velmi dobrý vztah sboru a obecního úřadu. Javorník má poslední faru z konce 40. let minulého století, kterou navrhoval Ing. arch. Miloslav Tejč. Připomeňme si ještě unikátní celodenní setkání šesti set slovenských evangelíků z Vrbovců a Javorničanů na sborovém dnu v javornickém kostele, hned první neděli po rozdělení Československa 3. ledna 1993.

Už se blížilo poledne, a tak jsme odjeli na oběd do Velké nad Veličkou do restaurace U Jagošů (tamní evangelickou modlitebnu jsme neviděli) a pak do Hrubé Vrbky. Hrubá Vrbka byla před vznikem ČCE augsburského vyznání. Modlitebna z roku 1782 se změnila ve 40. letech minulého století citlivou přístavbou věže, opět dle návrhu Ing.arch. Miloslava Tejce. Výklad o tamním sboru a kostele nám poskytl místní bratr farář Mojmír Blažek. Z luterského období zůstal oltář s obrazem Poslední večeře Páně a při vysluhování se vedle vína podávají hostie. Někteří členové našeho sboru mají v obci své kořeny, včetně našeho kurátora Ing. Miroslava Maňáka. Ještě si připomeňme, že z Vrbky pocházejí vysokoškolští profesori, rodní bratři veterinář Luboš (již zemřelý) a Dušan Holí, oba zpěváci a folkloristé. Vrbčan, původně katolický a pak kněz CČSH Matěj Pavlík, pozdější biskup Gorazd II., zakladatel pravoslavné církve v Československé republice (1924), který byl popraven za Německa pro schovávání parašutistů, atentátníků na Reinharda Heidricha.

Naše putování autobusem pokračovalo zpět na Slovensko, škoda, že jsme minuli větrný mlýn v Kuželově (nechali jsme si ho na jindy) do Skalice. Skalice má 16 nebo 17 kostelů. Augsburgský kostel byl postaven v letech 1796-7, má klasicistní průčelí, uvnitř jsou ze tří stran kruchty, na oltáři je obraz Nanebevstoupení Páně. Nechybí české nápisy, lavice mají tabulky se jmény jejich „vlastníků“. Věž je až z roku 1938, navržena Dušanem Jurkovičem ve funkcionalistickém slohu. Naštěstí je oddělena od kostela pergolou a v tomto prostoru je v popředí socha Daniele Gabriela Richarda, novináře, od Ladislava Šalouna, a v pozadí je socha J.A. Komenského, který nějaký čas ve Skalici pobýval s emigranty Jednoty bratrské z Moravy, ale jejich společenství později zaniklo. Zazpívali jsme společně Lutherovu píseň Hrad přepevný jest Pán Bůh náš, kterou ještě ve sboru někdy zpívají česky dle Tranoscia.

Tím byl náš sborový zájezd u konce a zbývala cesta domů, kam jsme přijeli po 18. hodině. Už teď se těšíme na další poznávání církve.

Jiří Novák

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

V úvodu schůze jsme tak jako vždy probírali sborové akce v uplynulém období. Velkou radost jsme měli ze slavnosti varhan, zdařilé byly také skautské bohoslužby a potěšilo vystoupení pěveckého sboru z Holandska. Máme radost, že se již plně rozběhla pravidelná sborová práce během týdne. Opět se koná kurz Alfa, konfirmandi se schází ve dvou skupinách, mládež si na svých schůzkách připravuje vlastní program a sešli se také třicátníci. Také účast na biblické hodině je uspokojivá. Největší část schůze byla věnována jednání

o výběru nového kazatele sboru, který by měl nastoupit na místo druhého faráře od září 2015. Volba by se však mohla konat již v březnu 2014. Řešili jsme také havarijní stav krovu kostela v Rychmanově, otázku nové sborové kuchyně a náklady na probíhající rekonstrukci parní kotelny na Opletalově. Vzali jsme na vědomí, že po řadě let skončí pronájem Betlémského kostela, který užíval ke svým bohoslužbám sbor CB Betanie. Bylo rozhodnuto o výši odměn sborových zaměstnanců.

Jiří Gruber

Brno II

Faráři sboru ve svých zprávách informovali staršovstvo mimo jiné o návštěvě partnerského sboru ve Vídni, partnerských setkáních plánovaných na příští rok nebo pokračujících přípravách na listopadové bienále pro Diakonii a dalších připravovaných akcích. Staršovstvo bylo informováno o ukončení oprav dvou nájemních bytů a jejich novém obsazení. Vybralo z předložených variant pro úpravu farní zahrady a rozhodlo o zřízení nového fondu na tento účel. Staršovstvo dále došlo shody ve věci úprav vestibulu Blahoslavova domu.

Martin Horák

Brno – Židenice

Na říjnové schůzi staršovstva jsme se věnovali obvyklé přípravě programu ve sboru pro následující měsíc. Dále staršovstvo vzalo na vědomí informace o průběhu opravy izolace střechy na faře, opravě vchodových dveří na faru, nedávné brigádě na odvoz stavební suti, přípravě tradičního sborového výletu po tolerančních modlitebnách a informaci o tom, že se do našeho sboru přihlásil Daniel Pacek z CB, v neděli jej v ohláškách přivítáme ve sboru. Staršovstvo schválilo příspěvek do seniorátního fondu pomoci pro rok 2013 a návrh Jany Kašparové opravit osvětlení v modlitebně, které je nedostatečné, ještě před zateplením stropu.

Mirek Maňák

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 11.11.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina
pro děti

19:00 příprava NŠ

19:00 modlitební setkání

Středa:

15:00 kavárnička

16:00 konfirmandi I.

16:00 konfirmandi II.

18:00 mládež

18:00 kurzy Alfa

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených
dveří 7. a 21.11.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola

11:00 setkání na faře

15:00 třicátníci 17.11.

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18.30 příprava NŠ

18.30 staršovstvo 11.11.

18.30 konfirmační
pro dospělé 25.11.

Úterý:

13:00 Diakonie 12. a
26.11.

19.30 setkání střední
generace

Středa:

18:00 biblická hodina

19:30 mládež

Čtvrtek:

16:00 vyučování dětí

16:00 konfirmandi

17:00 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka
2.,16., a 30.11.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání
v Blahoslavově domě

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 14.11.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání na faře

18:00 Desert 10.11.

Brno – Židenice

Pondělí

17:00 biblická hodina pro
děti v Blansku

Úterý:

15:45 BH pro děti

19:00 DŽES – Židenické
setkání mladých lidí

Středa:

16:00 konfirmandi

19:00 biblická hodina
v Blansku

19:30 staršovstvo 13.11.

19:00 Zpěvy a modlitby
z Taizé 20.11.

Čtvrtek:

18:00 setkání ml.mládeže

19:00 biblická hodina

Pátek

Setkání sboru 29.11.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a
čaje v modlitebně

18:30 pěvecký sbor
Chrapot

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
3.11. 23. neděle po Trojici BK Jiří Gruber Opl Jiří Gruber <i>bigbeatové bohoslužby</i> Rch Jiří Šimsa ČK 19:30 nešpory Jiří Gruber	BD Martin Horák Kuř Jaroslav Kučera Tiš 13:45 Martin Horák	Hu Štěpán Hájek ČK 19:30 nešpory Jiří Gruber	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
10.11. 24. neděle po Trojici BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová	BD Saša Hauserová, Tiš 10:30 Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
17.11. 25. neděle po Trojici BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber	BD Martin Horák Tiš 10:30, Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar <i>křestní neděle</i> Bl Pavel Kašpar
24.11. 26. neděle po Trojici BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová	BD Saša Hauserová, Tiš 10:30 Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Marta Židková Bl Jan Asszonyi
1.12. 1. adventní neděle BK Olga Tydlitátová, VP ČK Olga Tydlitátová, VP Rch Olga Tydlitátová	BD Martin Horák, VP Kuř Saša Hauserová, VP Tiš 13:45 Saša Hauserová, VP	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15 Opl: Sál Opletalova 6 v 10:00	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Kuř: Kuřim v 10:00 Tiš: Tišnov	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00